

Brocki, Zygmunt

Z powojennych dziejów polskiej prasy naukowej i naukowo-technicznej

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 10/4, 646-647

1965

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pozycji z zakresu historii nauki, choć istniejący w dwu numerach z 1964 r. dział *Historia nauki* został zastąpiony przez dział *Historia naukoznawstwa*.

W szczególności nr 2/1965 biuletynu zawiera krótkie omówienie charakteru rocznika „Organon” i treści jego pierwszego tomu (poz. 825), a ponadto zawarte w tym tomie referaty na sympozjum w Jabłonnie w 1963 r. zostały uwzględnione odrębnie w poszczególnych działach. Można jednak wysunąć pewne zastrzeżenia w stosunku do „Przeglądu”: choć t. 1 „Organonu” ukazał się w listopadzie 1964 r., nie został on uwzględniony w nrze 1/1965 zawierającym wyselekcjonowaną bibliografię za drugie półrocze 1964 r., lecz dopiero w zeszytcie następnym, wśród pozycji wydanych w I kwartale 1965 r.; w bibliografii zamieszczono z „Organonu”, poza referatami, także jeden komunikat (D. J. de Solla Price'a), pomijając jednak wszystkie inne, w tym tak podstawowy, jak B. M. Kiedrowa o periodyzacji historii przyrodznawstwa.

Z opóźnieniem kwartalnym odnotowano też materiały z nru 3—4/1964 „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki”. Mniej rażące, być może, stało się w ten sposób zamieszczenie w nrze 1/1965 „Przeglądu” recenzji J. D. Bernala (w „Nature”) z ostatniej książki D. J. de Solla Price'a, a pominięcie recenzji z tej książki zamieszczonej w nrze 3—4/1964 „Kwartalnika”.

Niezbyt starannie w nrze 2/1965 opracowano *Wykaz tytułów wykorzystanych czasopism*. „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” potraktowano tu jako publikację własną Państwowego Wydawnictwa Naukowego, a „Organon” figuruje jako wydawnictwo Pracowni Badań Naukoznawczych Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN oraz Pracowni Ogólnych Problemów Organizacji Pracy PAN, choć w poz. 825 tegoż numeru „Przeglądu” podano informację w pełni poprawną.

Eugeniusz Olszewski

Z POWOJENNYCH DZIEJÓW POLSKIEJ PRASY NAUKOWEJ I NAUKOWO-TECHNICZNEJ

W związku z 15-leciem istnienia dwumiesięcznika Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego „Acta Physiologica Polonica” ukazał się w nrze 6/1964 tego czasopisma okolicznościowy artykuł W. Hołobuta.

Dłuższą historię ma czasopismo „Bibliotekarz”. W nrze 3/1964 kwartalnika „Przegląd Biblioteczny” pisze o niej R. Przelaskowski w artykule *Rys dziejów czasopisma „Bibliotekarz” (1919—1963)*.

Nr 11/1964 „Przeglądu Papierniczego” niemal w całości (6 artykułów) poświęcony jest 20-leciu istnienia pisma.

W 1964 r. minęło 15 lat od powstania Wydawnictw Naczelnej Organizacji Technicznej. O pracy Wydawnictw w tym okresie piszą różni autorzy w numerach grudniowych z 1964 r. miesięczników: „Budownictwo Okrętowe”, „Przegląd Geodezyjny”, „Przegląd Odlewnictwa”, „Przegląd Elektrotechniczny”, „Inżynieria i Budownictwo”, „Przegląd Włókienniczy”, „Gazeta Cukrownicza”, „Przemysł Fermentacyjny”, a nrze 1/1965 — „Szkło i Ceramika”. Pisze o tym również dwumiesięcznik „Ochrona przed Korozją” (nr 6/1964)⁹.

⁹ Odrębną publikację *15 lat Wydawnictw Czasopism Technicznych NOT* wydały same Wydawnictwa (Warszawa 1964). Niemal stustronicowa powielana broszura zawiera omówienie różnych aspektów działalności Wydawnictw, wykazy wydawanych czasopism i ich redaktorów oraz bibliografię publikacji dotyczących piśmiennictwa technicznego w Polsce oraz poszczególnych czasopism WCT-NOT. (Przypis redakcji).

Artykuł o 10-letniej pracy Wydawnictw Przemysłu Lekkiego i Spożywczego znajdujemy w nrze 12/1964 „Gazety Cukrowniczej”, a o 15-letniej pracy Państwowego Wydawnictwa Ekonomicznego, wydawcy m.in. naukowych prac ekonomicznych, piszą w nrze 12/1964 miesięcznika „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” M. Majewska i J. Piotrowski.

Z. Br.

Z HISTORII POLSKIEJ DOKUMENTACJI I INFORMACJI NAUKOWEJ

Artykuł *Początki polskiej dokumentacji i informacji naukowej* (od 1936 r.) ogłosił Z. Majewski w wydany w połowie 1965 r. numerze specjalnym dwumiesięcznika „Aktualne Problemy Informacji i Dokumentacji”; był to numer w całości poświęcony 15-leciu pracy Centralnego Instytutu Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej. Historii tego Instytutu, powołanego w marcu 1950 r. pod nazwą Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej, poświęcony jest artykuł W. Piroga. Nadto w numerze znajdują się liczne wspomnienia dawnych pracowników Instytutu.

Z. Br.

BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIE I STUDIA BIBLIOTEKOZNAWCZE W DWUDZIESTOLECIU POLSKI LUDOWEJ

W nrze 6/1965 „Życia Szkoły Wyższej” J. Więckowska w artykule *Biblioteki uniwersyteckie w dwudziestoleciu Polski Ludowej* dała nie tylko zarys rozwoju tych wszystkich bibliotek w Polsce, lecz także omówiła studia bibliotekoznawcze, prowadzone przez trzy katedry uniwersytetów: w Łodzi (najstarsza, powołana w 1945 r.), Warszawie i Wrocławiu.

Dwa artykuły dotyczące powojennej historii bibliotek zamieścił miesięcznik „Kultura i Ty” (nr 6/1965). Są to: *20 lat Biblioteki Narodowej w PRL* oraz M. Ruszczyca *Biblioteka Ossolińskich wczoraj i dziś*.

Z. Br.

PRZYCZYNNKI DO HISTORII NAUKI I TECHNIKI NA DOLNYM ŚLĄSKU I WARMII W LATACH 1945—1965

Nr 1a z 1965 r. kwartalnika „Sobótka” jest zeszytem specjalnym poświęconym dwudziestej rocznicy powrotu Dolnego Śląska do Polski. Otwiera zeszyt obszerny artykuł E. Maleczyńskiej poświęcony działalności historyków wrocławskich od 1945 r., zamykają zaś wspomnienia A. Derenia, M. Wąsowicza i K. Maleczyńskiego z pierwszych lat powojennej odbudowy naukowych warsztatów pracy we Wrocławiu.

W numerze znajduje się też m.in. artykuł W. Trznadla o historii Huty Szkła „Julia” w Szklarskiej Porębie w latach 1946—1964.

W roczniku Instytutu Historii PAN „Acta Poloniae Historica” z 1964 r. W. Wrzeński przedstawił badania historyczne prowadzone w ośrodku olsztyńskim w latach 1945—1962.

Z. Br.